

Дискусійна перемога Б. Єльцина

За недовідомими ще інформаціями про вислід перших після розвалу імперії парламентських виборів у Росії, президент Борис Єльцин дістав перемогу у схваленні нової конституції. Ії тексту не оприлюднено, але в отих інформаціях сказано, що він дістав більші конституційні права, як їх має будь-який державний провідник на Заході.

Негативною сторінкою вислуду виборів є поважене число нових депутатів — комуністів і націоналістів. Називають, наприклад, прізвище відомого у Росії імперіаліста і неділімця Владіміра Жіріновського, який одверто проповідує поширення кордонів Росії на Прибалтійські країни, Україну і Молдову, ба навіть на американську Аляску, яку за царату продали Америці. Ясно, що комуністи і неділімці створюють у новому російському парламенті блок нової опозиції проти Єльцина. Однак нема причини до якоїсь паніки. Поперше, Єльцин має вже досвід з парламентарною опозицією і коли він зліквідував її з допомогою армії, не вагаючись зламати конституцію, то тепер у новій конституції дістав право розв'язати парламент, якщо він робитиме йому якісь авантюри. Подруге, чуюмо, що російські виборці все ж заявилися за демократію і за економічні реформи по лінії вільного ринку. Воно суперечить ідеології фашистів.

Голосування відбувалося на величезній території Російської Федерації і проміне час, поки з'явиться остаточний вислід. Покищо виходить, що ті вибори не були погані для Росії, ані для України. Поява в новому парламенті названого вгорі фашиста Жіріновського, який одверто пропагує поворот до кордонів Советського Союзу, мусить прохолодити американських ентузіастів Росії та водночас дає першорядний аргумент Україні зберігати ядерну зброю до часу, поки не матиме забезпечення своїх кордонів. Кожна велика подія у світі має свої додатні й від'ємні сторінки, як це буває також і в житті кожної людини, родини і суспільства. Нема у світі такого ладу, щоб усе було біле, або усе було чорне. Мудрість державних мужів має шукати балансу. Під кінець ХХ сторіччя не мають шансів успіху екстремістські, зліва чи справа. Світ Європи — це не Балкан і Україна та інші визволені народи, це — не Боснія. При всьому проросійському запамороченні американських політиків, які не знають історії східно-європейських народів, вони напевно зацукануться, коли вирине загроза балканізації сходу Європи.

Вже в найперших повідомленнях з Москви комунікатів Асошіейтед Пресс пригадують деякі заяви В. Жіріновського, який в новому російському парламенті мав би перейняти роллю Александра Руцкого. Отож американські засоби масової інформації звернуть увагу керівних чинників в Америці та європейському Заході, що треба пильно стежити за дальшим розвитком подій у Росії. Як уже не раз було, зверталось на цьому місці увагу, що Україна тягнеться у хвості Росії. У цьому випадку демократичний табір в Україні дістав наявний приклад, яку силу це становлять російські комуністи і неділімці і що створення сильного українського демократичного блоку у прийдешніх виборах — це питання: бути-не-бути нашій українській молодій державі.

Час летить із суперсонічною швидкістю і вже не тільки Різдво Христове, але і березень з його українськими виборами за порогом. Того часу не вільно прогайнувати і треба той час повипотити зусиллями щодо поправки економіки, щодо ліквідації масового злочинства і щодо ліквідації надмірного українського партійництва. Останні вибори в Росії — це мemento для всіх українських патріотів без уваги на штудерні назви їх партій та організацій.

Ось уже п'ять місяців живу в Америці. Дивлюся на Україну здалеку, через фантастичні багатства крамниць та вітрин, приміряючи все до батьківщини: чи буде колинесбуди і в нас отаке розмаїття харчових продуктів та іншого краму? Розумію, що за два роки Америки побудувати не можна, та все ж непокоїть запитання: чи доживу бодай до італійського або грецького добробуту на нашій згорьованій землі?

Іще раз переконався: щоб писати про Україну, треба там жити. А проте наступна моя стаття буде написана вже в Києві. Воно, мабуть, корисно отак міняти оглядові майданчики: на Нью Йорк подивитися з Володимирської гори, а на Київ — із 107-го поверху Світового торговельного центру. Це допомагає встановити відстань, котру забезпечує лише історія.

Той Київ, яким він був п'ять місяців тому, живе в мені всіма своїми реальностями. Але ж це зовсім не той Київ, яким він є сьогодні. Я переживаю ледь не революцію, бо знаю, як воно змінюється в помешканнях, котрі не опалюються. Не доведи, Господи!.. А проте, я не відривав вуха від радіоприймача, отже інформації мені не бракує. Скажімо, виступає якийсь економіст і наводить такі неймовірні дані: за півтора року паливо в Україні подорожало в 69,000 разів (!). Це мені здається чимось несуттєвим. Починаю сам рахувати. До кризи бензина коштувала 30 копійок за літр, тепер коштує 1 долар за літр. У свою чергу за долар у Києві дають сьогоднішні 30,000 карбованців. Простенькі обчислення показують: бензина подорожало у 90,000 разів. А газ ще більше. То яка ж економіка витримає отаке карколомне навантаження?

На початку століття взагалі не існувало такої проблеми: орати й перевозити вантажі кінями та волами. Тоді Україну можна було вважати самодостатньою державою. І Українська Народна Республіка, звичайно, вистояла б, якби на неї не рушили московські війська. Нас покищо від цього кривавого лога Бог мучивав. Отож ми гопакували від радості на Хрещатику, мабуть, з півроку, навіть не догадуючись, що до нас підкрадається не менший ворог: відсутність енергоносіїв. Тут ми виявили таку економічну безграмотність, що й думати про це соромно. Припинили будівництво уже напівпоруджених атомних електростанцій, спинили також діючі блоки Чорнобильської АЕС. І звідки ж ми збиралися отримувати електроенергію, якої нам бракувало? Дуже просто: запроєктували замість атомних... газові електричні станції й теплоцентралі.

Уявіть собі, навіть Донбас перейшов із вугілля на газ та мазут. І це тоді, коли було вже ясно: Росія не збирається в майбутньому забезпечувати нас майже

Микола Руденко

ЧИ ВИСТОЇТЬ УКРАЇНА?

безплатним паливом — адже ж ми відокремилися від неї, вирішили бути самостійними.

Опалювати котельні (ба, навіть електростанції!), замість вугілля, газом і мазутом — це однаково, що, маючи в торбині лише кусянь хліба, вимагати, аби тебе хтось тріч на день годував паюсною ікрою. Тільки нею та ще й день при дні. Сьогодні питаємо себе: як можна було на таке розраховувати? Нехай обивателі своєчасно не отямили, але ж де були керівники нашої держави? Про що думали вчені-енергетики? Сьогодні ясно: треба було відразу ж переобладнувати всі парові казани на опалення вугіллям — і теплоцентралі, і автономні котельні, і особливо електростанції.

Резерви вугілля в Україні величезні, вистачить до входу в дію електростанцій на термоядерній синтезі, що вже сьогодні виглядає цілком реально. Нам треба зрозуміти: і нафта, і вугілля — це є енергоносії, видані землянам з тим самим розрахунком, з яким природа закладає в яйце білок, аби ембріон встиг вирости дзьобом, розбив ним шкаралупу й вийшов на зовнішній харч. Зовнішній — означає космічний. Термоядерні електростанції дадуть нам безмірну енергію — адже ж їхнім паливом є водень, а його в океанах стільки, що не спалити й за мільйони років. Другим видом космічної енергії є звичайний хліб, який приходить від Сонця.

Нам Бог подарував самостійну державу не тоді, коли вона рухалася на кінських та волячих ногах, і не тоді, коли люди навчались брати енергію просто з води (термодинаміка синтезу) — нам без жодного пострілу подаровано самостійну державу між тим і тим періодами — а це лише одне століття в історії людства! До ХХ століття не знали про бензин, а в ХХІ першому столітті забудуть про неї. Саме в оцей історичний інтервал Провидіння вмонтувало нашу державу самостійністю, аби випробувати наш народ на стійкість і мудрість.

Щодо мудрості, то вже ясно: екзамени ми не витримали. Як мовитися, ми розуміємо пізнім розумом: нас треба поморозити бодай одну зиму, щоб ми навчилися користуватися тією енергією, яку Бог дав — тобто вугіллям. Першими це зрозуміли в місті Антрацит на Донбасі й почали виготовляти парові казани під вугілля. Гадаю, не треба довго думати, аби по всій Україні вже сьогодні розпочати чи не вельми хитру перебудову.

Але ж ось заковика: наші люди не звикли братися за справу, якщо не було вказівки. То, може, знайдуться в українському Уря-

ді розумні голови, які очолять цю перебудову? Чи, може, й наступної зими наші урядовці сидітимуть у своїх кабінетах, не знімаючи модерних кожухів?..

Щодо стійкості нашого народу, то тут, здається, все гаразд. Навіть більше, ніж гаразд. Недавно, вже в розпалі кризи, в Києві провели широке опитування на тему: як би ви голосували, коли б сьогодні відбувся референдум щодо незалежності України? Мало хто сподівався на такий результат: за незалежність висловилося понад 80 відсотків опитаних. Лише на 10 відсотків менше, ніж у грудні 1991 року. І це в той час, коли в Києві все ще переважає російська мова. Отож мова — не єдина ознака патріотизму. Це змушує нас бути делікатними в мовному питанні. Принаймні якнайменше користуватися методами примусу. Безумовно, українізацію слід планувати, але треба шукати для неї таких форм, які б не принижували людської гідності. Я про це нагадую ось чому: гостей з дієпори найбільше дратує те, що на транспорті, на базарах, на київських вулицях усе ще поширена російська мова. Якщо ми віримо, що прийшли не на рік-другий, а навіки, то маємо розуміти: у нас є час для залягодження цієї дражливі проблеми. Та якщо ми будемо не льояльні до російськомовного населення, нам не обминути кривавих катаклізмів. У Молдові кризаві події розпочалися саме тому, що після проголошення незалежності відразу ж почали впроваджувати молдовську мову. І робили це нетактовно, виявляючи неповагу до російськомовного населення.

Чи вистоятиме Україна? Чи не поповзе на колінах до Москви, як це зробила Грузія? Хочеться вірити, що цього не станеться. В Україні, на відміну від Грузії, є імунітет, вироблений попередніми лихоліттями. Українці давно вже звикли жити "з-під ніг" — тобто з власного городу, не розраховуючи на державне забезпечення. Про село не варто й казати — там майже 70 років нічого не отримували за власну працю. Навпаки, саме сьогодні селяни мають доволі збіжжя. А є збіжжя — є птиця, яйця, свинина. З Москви передають: площа біля Київської станції й сусідні вулиці завалені українськими ковбасами, м'ясом, яйцями тощо. Все це лежить просто на засніженому асфальті — хто шмат картону підстелив, а хто пластик. Звичайно, в цьому мало радості: українські селяни вважають російський рубель валютою, а купонно-карбованці — безвартісними папірцями. Це гірко, що й казати. А проте є й інші біди. Україна мерзне, але ж не голодує. Міські люди в переваж-

ній більшості також запаслися картоплею та іншими овочами. У багатьох (може, навіть у половині) є хатні в селі: або там живуть старі батьки, або придбали по роках оселі, котрі стояли з забитими вікнами. Сьогодні майже неможливо купити хату в селі — всі розкуплені. Щодо старих мешканців міста, то тут діє державний закон: найменша пенсія завжди удвічі більша від найменшої заробітної платні. З цього приводу можна почути багато нарікань чи навіть демagogічних мітингувань. А проте я вважаю, що таке співвідношення виглядає цілком справедливо: якщо ти молода і здорова людина — шукай, трудись, виявляй ініціативу.

Отож назагал я вважаю наш народ значно більше пристосованим до економічних негараздів, ніж росіяни або грузини. Я, власне, й виріс "з-під ніг" — із тих шматочків землі, які мати вилучувала поміждо-нецькими терконами. Та хіба тільки я? Майже всюди по селах і містечках в Україні люди жили не з державного чи колгоспного, а з власних городів. У нас кажуть: є руки-ноги, то не амреш з голоду — земля прогуде. А про старих та інвалідів має подбати держава.

Проте я далекі від того, щоб ідеалізувати наше становище — небезпек багато, навіть дуже багато. Одну з них я спробую розглянути детально. Мабуть, не тільки я, а й чимало інших покладали великі надії на Леоніда Кучму. Сьогодні оцінка його значно впала, а проте тримається майже на рівні президентської. І саме в цьому я бачу не безпек. В чому тут справа? Ось у чому. Кілька місяців тому Л. Кучма почав виявляти себе надзвичайним другом Москви. Це, може б, і не пригодилося нас, якби він не почав запевняти, що Україна залишиться, якщо не прихилиться знов до Москви. Його запевняннями у цих запевненнях багатьох депутатів насторожила — Кучми відомі в довірі. Я все ще гадав, що це несправедливо — він просто розгубився — він просто розгубився і запаникував. Приблизно так про нього висловився і Володимир Яворівський. А Лариса Скорик, Михайло Горинь, Олександр Шевченко і багато інших просто називали його зрадником.

Та буквально вчора (6-го грудня) я увімкнув приймач і почав слухати доволі розлоге інтерв'ю Л. Кучми для Радіо Свобода. Ось головні тези цього інтерв'ю: 1) Україна вже впала й без допомоги Росії не підійметься; 2) В Україні немає енергосилової, а там, де її немає, не може бути й держави; 3) Росії не вигідно підтримувати союз з нами. Ми це якнайшвидше маємо усвідомити і проситися на захід, до економічного союзу, щоб не було пізно.

Міські люди в переваж-

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус Лев Яцкевич

Подорож у засвіти

Здавалося б, що в наших часах, майже фантастичного злету науки та технології, у виді розбиття атому, вичаху людини на місяць та подиву гідного змагу медичних наук зі смертю, немає на світі, крім сорока членів французької Академії Наук, жадних безсмертності людей. Звичайно, існують на світі одиниці, що цікавляться реінкарнацією чи позаробовим життям, але для більшості — життя має своє неухильне завершення, у виді смерті.

Але це, не стоїть на перешкоді багатьом мріяти про безсмертність. І не тільки мріяти, але й вірити у всі здійснення. У 1492 році, коли Колумб приплив до одного з островів Карибського моря, прошибла кризь відомий в тому часі світ фантастична вістка про відкриття "Нового Світу".

Папі Іннокентію VIII зроблено перелив крові в тій добрій вірі, що він запевняє йому безсмертя, а щонайменше відмолодження. Але Папа помер, ніхто б в тому часі ще не знав про існування різних груп крові. Сьогодні, після 500 років, медицина зробила, майже неймовірний стрибок вперед, а її adeptи знають теж про медицину багато більше ніж їх побратими, за часів понтифікату Іннокентія VIII.

Геронтологія — наука про старіння живих організмів. Твердять, що за найближчих 200 років, медицина прибавила людям 30 років життя, а геронтологи — оптимісти що цифру ще подвоюють. Мало того, д-р Артур Кларк, англійський автор повістей з ділянки наукової фантастики та відомий популяризатор науки, передбачає, що за 200 років людина буде безсмертна. „Блаженні — віруючі!“

У 1964 році Роберт Еттингер, професор фізики з Гайленд коледжу в Дітроїті, в книжці „Перспектива безсмертності“, пише дослівно, що „біологічна смерть залежить, не тільки від стану людського тіла, але також від стану медичних наук. І тому сьогоднішній труп може бути застрахований пацієнтом“. На його думку, наприклад, замороження померлої людини, у хвилині її клінічної смерті (припинення биття серця, віддихання та припинення дії хвиль мозку), може припинити клітинну смерть.

Незворотна дегенерація чи пак розклад індивідуальних клітин людського тіла починається щойно дві години після клінічної смерті. Для цього аспекту лікування, непотрібні будуть ні цвинтарі, ні крематорії, ні домовини, але „спальні“, у виді криогенної (замороженої) лабораторії та ліжка, за яке правитиме металевий барабан, подібний до нагрі-

ника води, сповнений пливкого азоту, в якому лежати-ме чи висіти наш заморожений „подорожник — до вічності“. До речі, згаданий металевий барабан буде устаткований симуляторами дії серця і легенів та пристроєм для протидії незворотним змінам у мозку. Коли температура тіла обнищить до десяти ступенів Цельсія, кандидати на замороження стагнуть природу кров, замість якої впрокнуту йому спеціально спрепарований розчин та гепарину для протидії кристалізації та щипіння крові.

Під сучасну пору в заморозній (криогенній) лабораторії у Фініксі, Арізоні, висять поряд із собою шістьнадцять „подорожників у засвіти“, що йдуть на своє відмолодження та пробудження з глибокого, заморозного сну. Їх перевага над тими, що помирали природною смертю, заснована на надії, що за десять, 50 — чи навіть 100 років, хтось їх збудить із заморозного сну та приверне до життя, з тим що медичне знання в тому часі, не тільки зуміє вилікувати їх, з їх смертних недуг, але водночас припинити їх процес старіння.

Першою людиною, що дала себе заморозити був професор психології Бедфорд, що помер на пір'яках легенів. Проф. Бедфорд вирішив себе заморозити під впливом книжки проф. Еттингера опублікованої в 1964 року п. з. „Перспективи безсмертності“. Реалістично беручи шанси „воскресіння“ тих всіх людей мінімальні, коли взяти по увазі, що більшість з них були заморожені у спальному пошкодженню стані, а деякі з них навіть декілька днів, після їхньої клінічної смерті.

А тепер порівняймо коштів традиційного похорону з коштами замороження, відмолодження, щомісячної заміни пливкого азоту, обслугову та користування замороженою „лабораторією“ та лікарською послугою. Під теперішню пору, кошти купівлі площі землі під гріб, кошт похорону, домовини, посмертних оголошень, трізни, подяки, поставлення невеликого пам'ятника, його консервації та обслугову гробу, будуть дорівнюватися 5,000—10,000 доларам. Кошти за замороження, відмолодження і т. д., легко беручи, коливатимуться між 50,000 та 100,000 дол. залежно від тривалості замороження, якості замороженого приміщення та лікарської послуги.

Родина та приятелі „мандрунків у засвіти“, підсвідомо, мабуть, розуміють нерелеванність цієї ідеї замороження, але психологічно, вони не вважатимуть їх померлими, але радше в (Закінчення на стор. 3)

Роман Гавриляк

У 50-ЛІТТЯ ПОСТАННЯ ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА“

III

Ми йшли до Дивізії не тому, щоб німцям „помагати“, але ми мали свій в тому дуже оправданий інтерес. Так, тепер ми йшли разом з ними боротися проти нашого найгіршого ворога — большевиків, з якими нам треба й так розправитися, а що йдемо це тепер робити разом з німцями, це є шна яку ми мусимо заплатити за зброю, вишкіл та досвід у модерній війні. Ми мали свій розрахунок, щоб мати власну збройну силу, а вони це надіялися, що ми їм допоможемо побороти большевиків незважаючи на безнадійну мілітарну ситуацію на сході. Отут якраз наші зацікавлення збіглися, і вони й ми хотіли Дивізії, але кожний партнер з іншої причини, як пізніше показалося й для однієї й другої сторони незреалізованої, без очікуваних наслідків.

Візьмімо тепер до уваги західних альянтів. Вони ввійшли в союз з найбільшим злочинцем, який будь-коли жив на світі, а саме зі Сталіним та його „імперією зла“, на те, щоб перемогти другого злочинця Адольфа Гітлера і його систему. Чому жраз їхня боротьба вважалася шляхетною, без уваги на те, що їхню перемогу досягнуто з допомогою союзника-злочинця, а тут знову наші так само шляхетну боротьбу проти „імперії зла“ за нашу державу та свободу незсладують через наше кон'юктурне пов'язання з ворогом нашого ворога, який

теж був другою імперією зла? Чи тут не є очевидний моральний паритет між обома намірами? Альянтські воєняки, які співішли разом з Червоною армією вважаються великими героями, а нас дехто вважає за насмичників та колаборантів, а це тільки тому, що вони війну виграли в союзі зі Сталіним, а нам не вдалося досягнути нашої цілі.

Щойно тепер світ починає дивитися на злочини Сталіна та його Комуністичної партії з більше об'єктивної перспективи, хоча ці злочини, та мільйони невинних жертв перевищали далеко те, що накові Гітлер та його нацисти. В минулому засоби масової інформації на Заході промовчували злочини Сталіна через цілі декади, а злочини Гітлера дуже радо, покvapно та докладно публікувалося та документовано. Гітлер знищив 6 млн. життів (окрім того велике число українців та інших народів), Сталін знищив 6—10 млн. українців голодом та величезне досі не означене кладовище, число в тюрмах та ГУЛагах. Про жидівський голокост засоби масової інформації на Заході розголошували цілий час, а про наш майже не згадують. Чим жидівські жертви — цінніші, як українські та інших народів?

Ми одні з перших знали зло советської системи та на власній шкірі дошкульно відчули, всі нещастя, які ця система приносить, і тому наш народ перший підняв зброю, щоб її поборювати всілякими способами, включно зживаючи німецьку зброю, як це було у випадку нашої Дивізії.

Чи не такими самими міркуваннями кермувалися наші Січові Стрілці у Першій світовій війні? Вони ж були в ідентичній ситуації як ми, та кермувалися такими самими мотивами. Про них ми стільки наслажувалися та начиталися, та виховувалися на їхній традиції у міжвоєнному періоді,

чи не відіграли вони переважної ролі у нашій визвольній війні? Коли їх творили вони теж не йшли боротися за Австрію, але їм присвічувала ідея української державності. Їх уважається за національних героїв, для них місце у нашому національному пантеоні, а про наші зусилля та жертви наша громадська опінія здебільшого мовчить. Як колись висловився один мій колега: „Чомусь дуже скоро зів'яли ті квіти, що ними нас прощало населення міста Львова, як ми виїжджали на вишкіл до Дивізії!“ Ми не маємо найменшої причини себе оправдувати, наша совість чиста. Ми повинні наші воєнські обов'язки чесно, нікому кривди не заподіявши та втримавши нашу зброю чистою до кінця! А це могло бути тяжко в обставинах жорстокої війни.

Наші сусіди поляки кількакратно творили легіони, й вкінці їхня легіонна політика увінчалася успіхом, коли у 1918 році легіони Пілсудського причинилися у рішальний спосіб до відновлення польської держави. Пригадаймо легіони Домбровського під час наполеонських війн, та ІІ корпус ген. Андерса під час Другої світової війни. Чому ж то нам мають усі мати за зле, що й ми уживали подібних чесних засобів як інші народи, щоб досягнути свою державність? Після війни нас контролювали, пересліювали багато разів, урядова комісія судді Дешена в Канаді перевірявала нас через два роки, та нічого проти нас не знайшовши, бо знайти не могли, якіні виїхали з остаточним звітним доповідям про нас такого змісту якби його написав якийсь дивізіонець.

Але така вже, мабуть, доля воєняків, що програли війну. Їх чіпляються, пробують очорнювати та судити за злочини, що їх вони не вчинили, а що їх доконали інші.

(Закінчення на стор. 3)

У 50-ліття постання...

(Закінчення зі стор. 2)

Зате переможці грали тут ролі суддів, хоча у них самих обмозгані руки кров'ю невинних жертв. А всіх їхніх злочинів і не зрахувати. Звістка Че-Ка у ранні роки революції, Крути, великий голод 30-их років, запроторення мільйонів на Сибір, Катинь, Вінницю, Львів, та інші злочини, за які ніхто нікого до відповідальності не тягне. Ніхто не судить тих, хто катував невинних в'язнів та націлював скоростріли на безборонні жертви масових розстрілів. Про це дволичні й нечесні засоби масової інформації світу мовчать, хоча ці злочини далеко перевищують те, чого доконали нецисти, які могли бути тільки невідомими учнями та наслідувачами жорстокостей, що їх вчинили совєти.

Історія вчила нас донедавна, що власну державність можна здобути тільки збройною боротьбою, і ми, йдучи за прикладом та слідами наших батьків, були послухні їхньому заповітові підняти зброю в слушний час. Однак, дійсність останніх років показала інакше. „Імперія зла“ розпалася, бо, проіснувавши брехнею понад 70 літ, немогла довші втримати в неволі вільного духу поневолених народів. На руїнах цієї імперії постала українська самостійна держава без збройних конфліктів. Населення України в рішальному референдумі заявило однозначно свою волю жити самостійно без опіки „старших братів“ ні сусідів. Ця подія була знаменним наслідком живучості ідеї української самостійної соборної держави, яку творили, підсилювали та продовжували всебічні стремління українського народу. Одним із них був теж чин І-ої Дивізії УНА.

На жаль, оцінка нашої участі в Дивізії залишається далі у великій мірі викривлена та неправильна в Україні. Суспільство шойно тепер починає довідуватися правду про нас, але багато з них ще вірить в те, що голосила про нас совєтська пропаганда, яка голосила неправду не тільки про нашу Дивізію, але теж про всі інші стремління до нашої державності. Це не дивно, інших інформацій вони не мали, будучи відокремленими від світу. У вільній українській державі цього року відбулося вперше в історії відзначення 50-ліття повстання Дивізії. Наші побратими з діаспори мали нагоду відвідати поля боїв під Бродами, та разом з побратимами з України розпочати заходи над віднайденням та охороною могили наших друзів, які там полягли та яких ми сьогодні згадуємо та віддаємо їм честь.

Подорож...

(Закінчення зі стор. 2)

стані „завислого збудження“, цей нервовий ефемеризм набавляється до страшення, ніж ціла процедура похорону та помертвого смутку.

На щастя, між замороженими досі мандрівниками у „заморозні засвіти“, немає досі ні одного нашого земляка й не виявляється, щоб він колись з'явився, коли взяти на увагу, що всі діючі досі „заморозні погребники“, в Нью Йорку, Філадельфії, Фініксі та Сан Франціско зголосили офіційно свої банкрутства.

Адміністрація „Свободи“

Празник св. Архистратига Михаїла

У неділю, 21-го листопада ц.р., о год. 1-й по полудні в залі УОКЦентру у Філадельфії відбувся святочний обід з нагоди празника Української Помісної Католицької Церкви св. Архистратига Михаїла.

Відкрив святочний обід інж. Роман Левницький, голова парафіяльної ради. Молитву провів о. митрат Зенон Злочовський, настоятель парафії, після чого він побажав Михайлом і Михайлинам усяких Господніх благ, а присутні проспівали іменникам традиційне „Многая літа“.

Безпосередньо перед святочним обідом митр Роман Дубенко, ведучий святом, представив осіб, що сиділи за головним столом: інж. Романа Левницького, о. митра Зенона Злочовського, о. Андрія Давуліта, що сослужив у Службі Божій з о. митра Злочовським і виголосив проповідь (приїхав з Польщі до Чикаго і є гостем парафії св. Володимира й Ольги), о. крилошанина Ярослава Шуста та пані-матку Олександру, о. протоієрея Івана МIRONKA, настоятеля церкви св. Покрови, пані-матку Марію, інж. Петра Гурського, який заступив Петра Косенка, голову парафіяльної ради церкви св. Покрови, Стефанію Воскрес, голову Сестричтва св. Анни парафії св. Архистратига Михаїла. Представлено на залі також кількох знатних осіб, серед них Івана Криха, голову Патріархального Товариства, та Дарію Кузик з Трентону, дуже діяльну в Патріархальному Товаристві. Отець Андрій Давуліт виголосив коротке змістовне слово.

О. митр З. Злочовський подякував отцям-гостям, Сестричтву св. Анни за приготування смачного обіду та всім, що обслуговували столи, а також Анні Климовській за квіти, що прикрасили столи й авансцену. Потім виступив політичний, громадський і мирянський діяч з України Іван Гель, на якого присутні чекали з великим нетерпінням. Він — довголітній в'язень совєтських тюрем і концтаборів. Тепер Іван Гель — член правління Львівської області, член і

голова різних депутатських комісій. Він виголосив доповідь „Ситуація в Україні: політика, економіка й духовність“.

Перед кавою і солодким проходила мистецька програма, ведучою якої була імпровізація референта Юлія Шашаровська. Першою виступила піаністка солістка Ірина Пелех. Вона виконала „Гуцульську токкату“ Кос-Анатольського, „Прелюд с-моль“ Барінського та „Поему Карпат“ Фоменка. Її виконання сповнене музичних тонкощів, якщо йдеться про леве вловлені риси музичного твору. У творках, що вона виконала, відчувалося красу, грацію та чар мистецької форми. Вона — майстер передачі настрою. Словом, її виступ цінував високий музичний рівень.

З рецитатією виступив Марко Кос, один з найкращих студійців Театральної Студії Молоді під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського. Виконуючи поетичний твір, він уміє відчувати інтенцію автора та вміло передає її акторськими засобами слухачеві. Виконуючи „Стрілецьку шапку“ Анатолія Курдидика, знаменито накреслив образ українського хлопчини, залюбленого у стрілецьку шапку, що її не покидає носити аж до моменту поранення в голову.

Мистецьку програму завершив Олег Марцинковський. Як кобзар він один з крашчих, а як співак мусить ще наполегливо попрацювати над дисципліною, щоб досягнути максимальної чіткості. Сам голос у нього добрий у всіх регістрах.

Юлія Шашаровська, запевняючи точки мистецької програми, до цієї функції вживає не лише свій сценічний досвід, але в неї є хист відібрати фрагменти віршів і застосувати їх до виконання окремих точок. Крім того вона ще звернула на себе увагу спеціальним костюмом, що сама собі пошила. Нічого дивного, адже вона багато років була проєктанткою моди.

Празник св. Архистратига Михаїла пройшов у приємній атмосфері.

Яр. К-ий

ВІСТУПАЮЧІ ЦИМИ днями в Ісламабаді перед журналістами, прем'єр-міністр Пакистану Беназір Бутто заявила, що ядерна програма країни буде мати мирну спрямованість до того часу, поки не виникне загроза безпеці держави. Вона підкреслила, що режим нерозповсюдження ядерної зброї повинен охоплювати цілу Південну Азію, в тому числі й Індію.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

ки Великобританії, Болгарії, Мадярщини, Казахстану, співголова Українсько-американського бюро захисту Прав Людини Володимир Буткевич, Патріарх УАПЦ Дмитрій.

Учасники слухав поклали квіти до меморіалу у Бабиному Яру та могили Василя Стуса, Олексі Тихого, Юрія Литвина на Байковому цвинтарі. Президент Української Правничої Фундації народний депутат України Сергій Головатий, відкриваючи читання підкреслив, що в Україні цього року приділяється велика увага відзначенню Міжнародного Дня Прав Людини.

Пресконференція за підсумками роботи всеукраїнських читань дали Сергій Головатий, Володимир Буткевич, Володимир Іваненко. Головатий підкреслив, що увага присутніх була звернена на порушення в Україні прав людини у всіх відносинах. В. Буткевич відзначив, що Україна по всіх параметрах відстає від інших країн щодо виконання і підписання міжнародних пактів стосовно захисту прав людини. В. Іваненко зауважив, що учасники читань в Україні не повинні не прайзати національне законодавство, що стосується захисту прав людини у повну відповідність з міжнародними нормами і актами.

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

United Ukrainian American Relief Committee
1206 Cottman Avenue, Philadelphia, Pa. 19111

Концерт танцювального ансамблю „Громоваця“ в Чикаго

Наше метрополітальне українське Чикаго шалить і горді, що саме тут багато років діє-творить і прославляє надбання українського танцювального мистецтва 38-членна одиниця — танцювальний ансамбль молоді „Громоваця“, що існує при парафії св. Володимира й Ольги. Творчою душею та мистецьким керівником його є гуцулка Роксана Дика-Пилипчук. Вона з молодшого покоління, представниця гуцульського племені. Це вона часто підкреслює у своїх мистецьких задумах-постановках, завдяки яким глядач має ще одну нагоду полюбуватися її знанням гуцульської сценічної спадщини, ідентичністю її та чутливою душею гуцула, яку вона вміє знаменито передати у репертуарі „Громоваці“.

Часто насувається на пам'ять спогад, що саме Роксана Дика, будучи ще 9-літньою гуцулочкою, у 1968 році разом з Юрієм Целинським мала свій дебют на традиційному й дуже популярному в нашому місті „Веселому гуцульському вечорі“, де пара діточок любила очі і душі публіки, демонструючи красу й знання гуцульського танку та свій талант...

Тож не дивно, що й цього року українське Чикаго знову нетерпляче очікувало концерту „Громоваці“. Нарешті настала субота, 6-го листопада. Ще задовго до початку концерту любителі українського танку і музики поспішали зі всіх сторін степу Іллінойс на концерт „Громоваці“, не зважаючи навіть на вітряну зимову погоду, яка передчасно окутала у свої обійми наше місто. Організатори цьогорічного концерту „Громоваці“ відзначили своїм вечором історичну подію — срібний ювілей існування української католицької парафії св. Володимира й Ольги у Чикаго.

Рівно о 7-й годині на сцену, під музичний акомпаньямент, легким кроком ступили члени танцювального ансамблю „Громоваця“, виконуючи точку „Привіт“ (хореографія Роксолани Дикої-Пилипчук; муз. В. Попівича). Описля о. д-р Андрій Чирівський, концертний ведучий, представив ансамбль „Громоваця“, який складається з 38-членної танцювальної групи, що існує при парафії св. Володимира й Ольги, православної соборів св. Андрія із Блумінгтона та св. кн. Володимира у Чикаго.

Описля Тарас Петренко і Тетяна Горобець, члени відомої на еміграції музичної групи з України „Гроно“, виконали в'язанку народних та авангардних пісень. Тим разом їхню поїздку за

представлено козацько-татарську взаємонависть, що дуже вдало показали наші виконавці у точці „Козацькі побратими“.

Описля публіку знов забавляло своїм гостинним виступом „Гроно“, виконавши пісню „Українська шедрота“, а численним дітям, присутнім на залі, Тетяна Горобець заспівала пісню „Зайчик“.

Черговою точкою, що чарівно розвивалася на тлі вдало задуманих декорацій — дрімучого тихого лісу, була постановка під назвою „Зрада“, в якій режисер показала людські пристрасті та слабості — любов, довіря закоханих, задрістчасті очі інших, презирство та врешті зрада улюбленого і смертельна помста нареченої. Під звуки з опери „Наталка Полтавка“ головні виконавці Тетяна Караван (циганка), Івась Пилипчук (Гриць) та Роксана Дика-Пилипчук (Калина) чарували глядачів своїм мистецьким виконанням, змальовуючи споконвічну трагедію людства — зраду вірної нареченої та її помсту за це винному.

Описля група виконавців (Я. Боднарчук, М. Гаст, Л. Доміно, Л. Калін, Т. Караван, М. Кузик, А. Ленгдон, Т. Лоско, Р. Мазуркевич, Р. Маркевич, М. Міськевич, Т. Ожга, Р. Пилипчук та Т. Ястремська), всі зодягнені у стилізовані естонські костюми (задум Тетяни Шелехової), під акомпаньямент естонської народної мелодії виконали цікавий танок „Коло“.

В історії нашої батьківщини ніколи не обходилося без сутичок з ордами татарів, тож і не дивно, що у концерті „Громоваці“ було

Катерина Домашевська

У ДРУГУ СУМНУ ТА БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ —
20-го грудня — передчасного й невіджалуваного
відходу в засвіти
мояй дорогої СЕСТРИ

св. п.

ЛІДИ САВОЙКИ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в неділю, 19-го грудня 1993 р.

о год. 9-й ранку в монастирі св. Йосафата, в Глен Ков, Н. Й. та
о год. 10-й ранку в УКЦеркві св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж.,

а понеділок, 20-го грудня 1993 року, о год. 9-й ранку в УКЦеркві св. Юра в Нью Йорку в монастирі о. Василія в Римі, Італія.

Про пам'ять та молитви за вічну душу з нами Ліду просить
сестра — ВІРА САВОЙКА з родиною

Air Ukraine

Прямий переліт з Нью Йорку до Києва

у вівторок, п'ятницю і неділю

Нове безпосереднє сполучення до ЛЬВОВА
через Київ

Відлет з Нью Йорку в п'ятницю, поворот в неділю

За інформаціями просимо телефонувати

1 (800) - UKRAINE

або

звертатися до свого подорожнього бюро

Air Ukraine ■ 551 5th Avenue ■ Suite 1010 ■ New York, N.Y. 10178

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І ТЕСТЯ

св. п. інж.

ОМЕЛЯНА ЙОСИФА СМІШКЕВИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВАТІ ЛІТУРГІЇ

в неділю, 19-го грудня 1993 р. в церкві Святої Трійці в Кергонсоні, Н. Й., о год. 8:30 ранку;
в суботу, 18-го грудня 1993 року

в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., о год. 7:45 ранку;
в соборі пресвятої Родини у Вашингтоні, Д. К., о год. 9-й ранку;
в церкві Покрови Матері Божої, Озон Парк, Н. Й., о год. 8-й ранку;

в понеділок, 20-го грудня 1993 року
в соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фльо., о год. 8:30 ранку;
в церкві Христа Царя в Бостоні, Масс., о год. 9-й ранку.

Про молитви за душу покійного просять:

дружина — МАРИН
дочка —
ОКСАНА КУЗЬМАК І
ЗЕНЯ ЯВОРСЬКА з родинами

З жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих,
що 8-го грудня 1993 р. по довгих терпіннях померла
наша дорога

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

Татьяна Кисілевська з Тютків

Похоронена 11-го грудня 1993 р. зі собору св. Володимира й Ольги на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Залишені в смутку:

діти —

ВІРА ГНАТЮК з мужем ПЕТРОМ
БОГДАННА ПОПЕЛЬ з мужем ОРЕСТОМ
ХРИСТИНА НЕДІЛЬСЬКА
з мужем СОФРОНОМ

внуки —

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК з дружиною
ЛЕСЕЮ
РОМАН ГНАТЮК з дружиною НУСЕЮ
МАРТА КОЗБУР з мужем АСКОЛЬДОМ
ОЛЯ СПЕРКАЧ з мужем ЗОРИЯНОМ
БОГДАН, ЛІДА І КАЛІНА НЕДІЛЬСЬКІ

правнуки —

АНДРІЙКО І МАРТА ГНАТЮК
МИХАСЬ ГНАТЮК
ДАМ'ЯН, ТАРАС І МОТРИЯ КОЗБУР
КАЛІНА СПЕРКАЧ
брат — ЄВГЕН ТЮТКОВІЧ з дружиною ОЛЕГО
братанка — ОСТАПА ШУРМА з родиною
в Україні

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ в „СВОБОДІ“

Адміністрація „Свободи“ запрошує Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святкові привітання у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдавший закутки світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святкового числа надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цалів через 2 шпальти	\$50.00
2 цалі через 2 шпальти	\$20.00	6 цалів через 2 шпальти	\$60.00
3 цалі через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —

за старим стилем ..... до 17-го грудня 1993 р.

При замовленні ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скорше надійшли свої замовлення.

Зголошення святкових побажань, РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень надсилають до:

“SVOBODA”

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
ATTN: ADVERTISING DEPT.

1994 ЗУСТРІЧАЙТЕ НОВИЙ РІК на СОЮЗІВЦІ!

ВСІ КІМНАТИ НА СОЮЗІВЦІ ПРОДАНІ!

Союзівка ще бере замовлення на саме святкування.

Замовляйте сьогодні!

Готелі біля Союзівки мають приміщення
Інформацію можете одержати на Союзівці

П'ятниця, 31-го грудня

Оркестра „Водограй“

Вечірній одяг

САМЕ СВЯТКУВАННЯ! попереднє замовлення з завчасною оплатою.

П'ятниця: коктейль (6-7:30 веч.), вечеря і забава, шампанське цілу ніч! \$50.00*

*Ціна від особи включає податок і напівне

На коктейль, вечерю і забаву просимо вислати оплату \$50.00 повністю.

Субота, 1-го січня

9-та веч. — ЗАБАВА при звуках оркестри „ФАТА МОРГАН“

\$10.00 при дверях. Гості Союзівки — безплатно

ЗАМОВЛЕННЯ НА НОВИЙ РІК

Ukrainian National Association — Soyuzivka
Foordmore Road — Box 529 — Kerhonkson, N.Y. 12446
Phone: (914) 626-5641 — FAX: (914) 626-4638

ВАШ ВУЙКО СЕМ ХОЧЕ ЗАБРАТИ ЧАСТИНУ ВАШОГО МАЙНА ПІСЛЯ ВАШОЇ СМЕРТІ

- Чи Ви забули включити вуйка Сема у Вашому тестаменті?
- Не турбуйтеся, він не втратить своєї пайки з Вашого майна!
- Вуйко Сем радо поділиться Вашим майном з Вашою родиною!
- Чи хочете знати яка частина Вашого майна підлягатиме оподаткуванню?
- Чи хочете довідатися, як попровадити справи, щоб оподаткування полагодити якнайтаншим способом? Чи хотіли б Ви зберегти своє майно своїм спадкоємцям?

Відділ фінансових услуг Українського Народного Союзу пропонує безплатні послуги порадами планування майна. Послуги ці включають загальну аналізу Вашого майна, поради як використовувати „довірені фонди“ і забезпечення грамоти так званого „останній хто вмирає“, забезпечення як знаряддя для нагромадження спадку, як також спеціальні адвокатські поради в справах планування майна. Всі ці услуги надаються членам безкоштовно.

Для обговорення таких потреб у плануванні майна, проситесь покласти відділ фінансових услуг УНСОюзу.

УНСОюзу це Ваша установа, яка працює для Вас і для української громади.

1 (201) 451-2200 (Н. Дж.), 1 (215) 821-5800 (Па.) або 1 (800) 253-9862 (окрім Нью Джерзі) або вивісний купон та перешліть його на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
Director of Insurance Operations
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

NAME: .....
DATE OF BIRTH: .....
ADDRESS: .....
PHONE: .....
BEST TIME TO CALL: .....
PRODUCT/SERVICE OF INTEREST: .....

Де тонко...

Наслідком ряду причин відчутно послаблюється підтримка праці громадсько-культурних та наукових установ українців діаспори. Серед різних нештатних явищ, навіть радісні зміни в Україні та акції прищеплення допомог від'ємно відбилися на ґрунті локальних потреб.

Не зважаючи на смутні і радісні фактори, наш діяльний віз починає скрипіти. Хоча його колеса ніколи щедро намазаними не були, проте сьогодні вони котяться більше по інерції і часто „на сухому“, викликаючи побоювання щодо долі нашого спільного довіря.

Серед починів та установ, що опинилися в умовах особливої скрути знаходиться засуджена Українська Вільна Академія Наук із осідком і в націоналістичних скарбах в Нью Йорку. Важко повірити, що надзвичайний тягар і непроминальна праця цієї унікальної установи протягом тривалих літ спочиває на плечах кількох самовидців і високоінтелектуальних українців. На плечах вже літніх і не надто дужих, цілеспрямованих берігів.

Зростає число відвідувачів-науковців з України та чисельні прохання джерельних інформацій вимагають додаткової уваги, сил і коштів, якими ця установа похвалитися і в мину-

лому не могла. Проте, і наперекір, вона могла похвалитися особливими осягами і здобутками в примноженні і збереженні українських духових здобутків.

Завдяки допомозі кількох своїх прихильників у Каліфорнії, цілком недавно в УВАН з'явилася якісна копіювальна машина, встановлено необхідний в сучасних умовах апарат „факс“. Проте не довго тишилися наші берігів: в ніч під кінець місяця листопада через вилане вікно... викрадено цінний „факс“! Цінний не стільки вартістю кількох сотень доларів, як його необхідністю і вигодою, яку не легко відновити. „Де тонко — там рветься“ — мовить приповідка.

Можна потішити читача: „факс“ вже придбаний завдяки співчутливим і добрим людям, яких в українській громаді такі не бракує. І це, мабуть, підтримує настрій і завзята наших берігів не лише УВАН.

З нагоди наближених різдвяно-новорічних свят пам'ятаймо коляду на продовження важливої праці людей та установ на фронтах українського життя. Починаю від себе.

Адреса: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. Inc., 206 West 100 St., New York, N.Y. 10025.

Ол. Скоп

Хочете закупити своїм рідним в Україні корисну та необхідну техніку?

трактори та сільсько-господарське знаряддя

За ближчими інформаціями і формами замовлення слід звертатися на число 1-800-354-3136

SEPCORP International, Inc.
25 Mountain Pass Road, Mountain View, NJ 07093 USA

POLISH AGENCY WAWEL 161 Market Street Passaic, N.J. 07055 Tel.: (201) 778-7535

WAWEL TRAVEL II 743 Edgar Road Elizabeth, N.J. 07202 Tel.: (908) 355-2373

MAZOR POLISH AGENCY 110 S. Main St. Manville, N.J. 08835 Tel.: (908) 685-0730

ПАЧКИ в УКРАЇНУ

З ДОСТАВОЮ до ДОМУ 6-9 тижнів, мін. 15 фунтів

по \$0.99 за фунт

Відбираємо пачки з дому \$1.39 за фунт

Висилайте пачки U.P.S. — \$0.95 за фунт

УВАГА!

Релігійні товариства та організації, які висилають в Україну більшу кількість товарів даємо по знижених цінах.

ПЕРЕДАЄМО АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛАРОВІ БАНКНОТИ в руки ваших рідних в Україні, Польщі, Білорусі та Росії

Повна гарантія особистого вручення американських доларових банківських купюр на протязі 14-ох днів без жодних відрахувань. Як доказ вручення, даємо вам посвідчення про одержання грошей, підписане вашими рідними. По додатковій інформації просимо телефонувати на число —

(212) 674-3673

або писати на подану нижче адресу.

Наша агенція має власну ліцензію банківських властей (NYS Banking Dept.) на пересилку грошей і забезпечена фондом на 500,000 дол.

(Ми не продаємо жодних піків для доставки в ЗСА)

Наша адреса:

POLISH AMERICAN AGENCY, Inc.
799 Broadway, New York City, N.Y. 10003

(різ 11-ої вулиці і Бродвею, кімната ч. 242)

Бюро відкрито від понеділка до п'ятниці від 9-ої ранку до 6-ої вечора.

Книгарня "Свобода"

пропонує на продаж другий том гуморесок

Василя Дідюка

"Смійтеся на здоров'я"

гумор, сатира, карикатури

Зібрав, написав, переклав та упорядкував Василь Дідюк

Видавництво "Овід", Торонто, 1991, накладом автора, з друкарні "Бескид", стор. 248.

Ціна 18.00 дол.

Можна набувати в книгарні "Свобода". Мешканці стейту Нью Джерзі зобов'язані долати до ціни 6% продажного податку.

Св. п. о. митрат д-р В. Макух

Св. п. митрат д-р
Василь Макух

З глибоким і неприхованим болем прийняли вістку про смерть о. митрата д-ра Василя Макуха — парафіяни церкви св. Йосафата в Трентоні, приятелі та гімназійні товариші з часів Академічної Гімназії у Львові, колишні студенти Духовної Семінарії у Вашингтоні, преподобні отці та владика нашої Церкви в Америці.

Бо ж не стало між нами рівного душпастиря, відданого педагога і виховника цілого ряду священників і великого патріота.

Покійний о. митрат д-р Василь Макух народився 25-го лютого 1916 року в селі Піддубцях, що біля Угнова в Західній Україні, в релігійній патріотичній родині, з якій панували християнські засади життя та любов до свого народу і своєї церкви. Його батько Андрій і мати Текля з дому Матвієвої дуже бажали собі і молили Бога, щоб їх син Василь посвятився службі Богові і народові й став священником. Сестра покійного Юлія стала Сестрою Милосердя. Із родинного села покійного вийшло чимало священників і громадських діячів.

Серед нелегких обставин довелося покійному проживати крізь життя. Однак обдарований непересічними здібностями за підтримкою своїх родичів та добрих людей він поступив до славної в Галичині Академічної Гімназії у Львові в 1927 році і закінчив її з відзначенням в 1935 році. Покійний був не тільки здібний і працьовитий учень, але понад усе скромний, мав велике замирення до класичних мов, історії і взагалі гуманістичних наук.

Після закінчення гімназії у Львові і одностороннього перебування в Духовній Семінарії у Перемішлі за благословенством Владика Йосафата Коциловського та за підтримкою Владика Івана Бучка молодий обдарований теолог Василь Макух виїжджає при кінці 1936 року до Риму і тут, в Понтифікальному Університеті, після напругливого студій здобуває ступінь доктора теології в 1943 році, а згодом, в 1948-му році — ступінь доктора філософії. В 1946 році приймає рукоположення і з того часу починаються його душпастирські обов'язки. Вже в 1948 році на доручення своїх церковних зверхників виїжджає до Америки і тут виконує різні духовні обов'язки, душпастирські і духовно-педагогічні як ректор Духовної Семінарії у Вашингтоні впродовж майже 25 років.

Перебуваючи на різних парафіях в Америці в 1981 році покійний о. митрат д-р Василь Макух перебирає обов'язки пароха церкви св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., які ревно виконував майже дванадцять років, аж до своєї смерті. Як високоосвічений теолог, професор-виховник і історик він вкладав свою душу, велике знання і любов до своєї церкви і народу у свої незабутні і повчальні проповіді. В цих проповідях, при нагоді різних релігійних святкувань чи національних відзначень, покійний отець митрат постійно нагадував про історію нашого славного минулого, до історії нашої Церкви і нашого народу, все згадував про його долю і недолю, кріпив віру своїх парафіян в його недалеке воскресіння. Зокрема вже в останні роки не сходили з його уваги події в Україні які ще за його творчої душпастирської праці завершилися державною незалежністю. Про цю важливу історичну подію він із радістю і турботою згадував у своїх проповідях і за успіх нашого народу на новому державному шляху заносив щирі молитви разом із своїми вірними.

Вже тяжко хворий, свідомий свого недалекого відходу у засвіти він цікавився подіями в Україні, згадував про свій пройдений шлях, прощався і просив передати прощання своїм друзям-приятелям і товаришам із „Альма-Матері“ — Академічної Гімназії, до якої покійний мав особливу увагу і повагу.

Коли ж цей болючий день прийшов, 26-го жовтня ц.р., то вістку про його смерть подала місцева американська і вся українська преса. В дні 29-го вересня ц.р. при великій участі парафіян церкви св. Йосафата та приятелів і знайомих покійного із дальших і ближніх сторін о. декан Яків Мельник із

Філадельфії в асисті десятиох священників відправив Парастас з Панахидою за спокій душі о. митрата, співав церковний хор під керівництвом Макара Копаниці. На другий день 30-го жовтня Владика Володимира Паска відправив Заупокійну Службу Божу з Панахидою та прощав покійного о. митрата Василя Макуха від імені Митрополита Стефана Сулики і від себе та всіх владик Філадельфійської Дієцезії. Головнєпрощальне слово виголосив о. прелат Михайло Федорович.

Після Заупокійної Служби Божої та Панахиди отці на чолі із Адміністратором парохії св. Йосафата Франком Патріліжком та за участю численної кількості парафіян і приятелів покійного провели його тілні останки на місце вічного спокою на українському цвинтарі в Лянгторн в Пенсильванії.

Після всіх похоронних відправ в церковній залі парохії с. Йосафата відбулася традиційна тризна для возвеличення св. п. о. митрата д-ра Василя Макуха, в якій взяло участь багато парафіян та приятелів і знайомих покійного. Трину дуже гарно підготувало Се стріцтво при церкві св. Йосафата. За головним столом засіли отці: о. митрат І. Біланчик, о. З. Золочівський, о. Й. Денашук і адміністратор парохії о. Ф. Патриляк, які в час трини промовляли, згадуючи своє знайомство і близькі взаємини із покійним о. митратом Василем Макухом, та підкреслюючи його чималі заслуги для нашої церкви в Америці.

Від імені парафіян церкви св. Йосафата і від імені колишніх гімназійних товаришів-однокурсників Академічної Гімназії у Львові із жалем і неприхованим зворушенням прощав покійного автор цих рядків, у своєму слові змалював його як рівного душпастиря, педагога-виховника, вченого-теолога і українського-патріота. На кінець від імені гімназійних товаришів з Філіп Академічної Гімназії у Львові і жителів Бурси УПТ у Львові тепло прощав д-р Осип Оришкевич з Принстон, згадуючи своє довголітнє знайомство та приязнь ще з молодих літ із покійним о. митратом Василем Макухом.

Зенон Городиський

PARCA COMPANY
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

ПРАЦЯ

ПОШУКУЄМО

Зі знаннями української мови жіночку /50 літ/ до поміччї старшої особи, яка пильнує свого вунука в околиці Лівінгстон, Н. Дж. Денний доїзд до хати потрібний.

Тел.

(201) 716-9462

веч. 9:00 год.

Пошукуємо жінку

у віці біля 50 років, українку до поміччї старшої жінки, яка ба- вить свого вунука. Прошу тел.:

(201) 716-9462

після 9-ої веч.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУІС НАЙГРО — директор
Родина ДИМТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1993 року кінчається з 23-им грудня. Тому аплікації нових членів приймає Головна Канцелярія тільки до 23-го грудня 1993 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 23-го грудня 1993 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС